

2.7. FORMATION OF READINESS FOR FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL-ORIENTED COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS WITH HIGHER EDUCATION

2.7. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

У процесі формування кадрового потенціалу важливим завданням є підготовка студентів до професійного спілкування в іншомовному середовищі. Така підготовка має на меті не тільки підвищення якості мовної освіти, але й повинна сприяти успішній професійній самореалізації і мобільності молодих фахівців в умовах відкритого ринку праці.

Сучасний спеціаліст будь-якої держави повинен не лише досконало знати технологію своєї професійної діяльності, але й він має здійснювати процес взаємодії при встановленні суб'єкт-суб'єктних стосунків з різними людьми і в різних сферах діяльності. Тому проблема підвищення якості підготовки спеціаліста, зокрема іноземного походження, набуває особливого значення. Пріоритетним напрямком освітньої політики розвинутих країн світу посідає навчання іноземних громадян.

Актуальність дослідження зумовлена концептуальним положенням відродження та модернізації системи вищої освіти в Україні.

Процес переходу до ринкових відносин, нові соціально-економічні умови розвитку Української держави спонукають до змін усіх сторін суспільної дійсності, у тому числі і системи освіти. Саме освіта є основою відтворення інтелектуального та духовного потенціалу народу, потужним засобом розв'язання проблем розвитку науки і техніки, культури, національного відродження, становлення державності, утвердження принципів демократії та професіоналізації життя країни.

У цьому контексті перед вищими навчальними закладами постає відповідальне завдання – необхідність не тільки здійснювати фахове навчання майбутніх спеціалістів, здатних розв'язувати складні проблеми розбудови демократичної держави, але й виховувати грамотних, духовно збагачених, національно свідомих фахівців, рівень знань яких відповідав би зростаючим до них вимогам сьогодення. Особливу актуальність при цьому набуває проблема підготовки майбутнього фахівця з вищою освітою.

Проблема професійної підготовки до іншомовної комунікативної комунікації потребує формування у фахівців з вищою освітою єдиної системи цінностей, що орієнтовані на загальнолюдські. Адже міждержавні економічні зв'язки передбачають їх наявність, це зумовлює єдині норми практичної діяльності. Лише у такому випадку стає можливим досягнення позитивного результату як у взаєминах між партнерами однієї країни, так і у ділових стосунках з іноземними колегами.

У програмному документі ЮНЕСКО «Реформування і розвиток вищої освіти» зазначено: «Якість вищої освіти є поняттям, що характеризується численними аспектами і в значній мірі залежить від контекстуальних рамок даної системи, інституціональних завдань або умов і норм в даній дисципліні»³⁴⁹.

Навчально-дослідницька та науково-дослідницька діяльність студентів є ефективним методом підготовки якісно нових фахівців у вищому закладі освіти. Вона розвиває творче мислення, індивідуальні здібності, дослідницькі навички студентів, дозволяє здійснювати підготовку ініціативних фахівців, розвиває наукову інтуїцію, глибину мислення, творчий підхід до сприйняття знань і практичне застосування їх для вирішення завдань і наукових проблем, а також виховує у студентів уміння працювати в колективі. Сьогодні ідеал ерудованої людини витісняється ідеалом висококультурної людини³⁵⁰.

³⁴⁹ Kalenskiv A., Pashchenko T., Mosva I., Vanina N., Kalashnik N. Evaluation of quality of training of specialists in colleges: theory, practice, prospects. p. 37.

³⁵⁰ Калашнік Н. В., Логутіна Н. В. Професійно-орієнтована комунікативна підготовка майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти, с. 108.

Саме тому обов'язковою умовою успішної навчальної і майбутньої фахової діяльності студентів – майбутніх фахівців з вищою освітою є знання логічних основ різних видів спілкування, володіння діловою та професійною іноземною мовою.

Про визнання важливої ролі спілкування, ділового та професійного мовлення у формуванні особистості свідчить те, що ці теми неодноразово висвітлювалися науковцями та методистами (Г. Боярко, М. Гордієнко, В. Євтушок, Л. Жукова, С. Кожушко, С. Старовойт, О. Тарнопольський). У їхніх працях розглядається концептуальні засади професійної освіти, використання мовних засобів відповідно до умов спілкування, розглядаються складні випадки англо-українського перекладу.

Дослідження з проблем професійної педагогіки, присвячені праці, в яких обґрунтовано: методологічні основи професійної освіти (С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало), педагогічні технології (В. П. Безпалько, С. О. Сисоєва), професійна підготовка фахівців у вищих навчальних закладах (А. М. Алексюк, В. О. Сластьонін, Л. О. Хомич), особливості педагогічних систем (С. Я. Батишев, А. А. Киверялг, Н. В. Кузьміна).

Одним із важливих аспектів формування висококваліфікованих спеціалістів майбутніх фахівців з вищою освітою, що сприяє підвищенню ефективності професійної діяльності особистості, є комунікація, за допомогою якої здійснюється передача значного обсягу інформації, важливої для прийняття професійного рішення. Питаннями компетентнісного підходу у навчанні займаються сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідники, зокрема С. Гончаренко, І. Зимня, І. Зязюн, Т. Іванова, Н. Коломінський, С. Клепко, А. Маркова, Н. Ничкало, О. Овчарук, А. Хуторський та ін. Нині є роботи, в яких аналізуються певні проблеми формування професійного спілкування фахівців (Л. Барановська, С. Гончаренко, Л. Нечипоренко, Н. Ничкало), розробляються окремі аспекти комунікативної компетентності (Г. Данченко, С. Козак, В. Куніцина, Ю. Ємільянов, Ю. Жуков, І. Зимня, М. Лісіна, Л. Петровська та ін.)³⁵¹.

Важливе значення у визначенні теоретичних основ підготовки майбутніх фахівців до професійного спілкування в іншомовному середовищі мали праці, присвячені проблемі спілкування, зокрема: філософські (К. О. Апель, М. М. Бахтін, М. Бубер, Л. П. Буєва, М. С. Каган, В. М. Соковнін, Ю. Хабермас), соціологічні (С. В. Бориснєв, М. Вебер, Г. Зіммель, А. Й. Капська), психологічні (Б. Г. Ананьєв, Г. М. Андрєєва, О. О. Бодальов, О. М. Леонтєв, О. О. Леонтєв, Б. Ф. Ломов, В. М. М'ясищев, В. А. Семиченко). Проблему педагогічного спілкування вивчали Ш. О. Амонашвілі, Г. О. Балл, М. М. Заброцький, І. О. Зимня, І. А. Зязюн, В. А. Кан-Калик та інші науковці.

Проблема навчання студентів фахового спілкування іноземною мовою стала предметом аналізу в дослідженнях І. М. Бермана, Г. К. Борозенець, Е. П. Комарової, Т. С. Серової, О. Б. Тарнопольського, С. К. Фоломкіної. У кінці ХХ – на початку ХХІ століть з'явилося чимало дисертаційних досліджень, присвячених окремим аспектам підготовки фахівців різного профілю до професійного іншомовного спілкування (Т. В. Алексєєва, О. В. Бернацька, В. В. Волкова, Л. П. Дарійчук, Ю. М. Друзь, С. В. Козак, В. С. Коломісць, В. А. Лівенцова, Л. І. Морська, І. В. Некоз, Н. Р. Петранговська, С. В. Радецька, Г. С. Скуратівська, І. А. Федорова). Аналіз цих робіт довів, що у сучасних умовах відбувається зміна акцентів в іншомовній підготовці студентів немовних спеціальностей. На основі аналізу психолого-педагогічних джерел з'ясовано, що результативність взаємодії фахівців в іншомовному соціумі залежить від рівня їхньої готовності до професійного спілкування іноземною мовою. У результаті вивчення психолого-педагогічної літератури визначено, що у структурі готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності важливе місце займає готовність до професійного спілкування в іншомовному середовищі.

Різні аспекти проблеми спілкування та формування стилю міжособистісної взаємодії висвітлені в дослідженні Б. Ананьєва, Г. Андрєєвої, Л. Баткіна, М. Бахтіна, М. Бейкера,

³⁵¹ Kalashnik, N., Adamovych, A., Shastko, I., Podlevska, N., Shvets, N. Theoretical and methodological fundamentals of foreign language professional and communicative interaction in professional activity of future specialists with higher education, p. 41.

В. Біблера, О. Бодальова, М. Бубера, Г. Васяновича, П. Вацлавіка, Л. Виготського, О. Гойхмана, В. Горяніної, М. Кагана, В. Лабунської, О. Леонтьєва, Б. Ломова³⁵².

Проте проблема професійного іншомовного спілкування майбутніх фахівців різних галузей, зокрема медичної, є досить актуальною теж. Методика викладання іноземної мови у вищій школі, формування професійного іншомовного спілкування майбутніх фахівців перебуває нині на етапі свого становлення.

Питання підготовки майбутніх медиків до фахового спілкування іноземною мовою розглядалося нами у контексті їхньої професійної підготовки у вищому навчальному закладі. З кожним роком зміни, які відбуваються в сучасному закладі вищої освіти (ЗВО), висувають значно вищі вимоги до професійної культури лікаря. Зокрема, професійна культура студента-медика майбутнього лікаря як сукупність практичних і духовних надбань, що визначають якість його професійної діяльності, тісно пов'язана з його інтелектуальною, загальною педагогічною та психологічною, методичною та інформаційною, теоретичною, практичною діяльністю, мовною та моральною культурою.

Різні визначення про загальну здатність пристосування до нових життєвих умов подано у працях (В. Штерн, Ж. Піаже, Л. Терстоун, Е. Клапаред); спосіб набуття знань (А. Біне, В. Діаборн, Ч. Спірмен, В. Хенмон); активність і саморегуляцію у розв'язанні завдань (М. Акімова, Є. Голубєва); застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній освіті майбутніх лікарів Дж. Вард, В. Гринь, П. Дев, В. Калібабчук, М. Коваль, Дж. Лашофор та ін. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток комунікативних навичок студентів-медиків розглянули М. Берман, А. Деладісма, Р. Еллавей, Д. Кук, Дж. Сендан, А. Стівенс та ін. Особливості навчання медиків у США вивчали В. Артьоменко, Л. Ковальчук, Ю. Лянной, В. Марценюк, Л. Михайленко та ін. Контроль за процесом і результатами навчання іноземним мовам розкривається через критерії оцінки зв'язності усного монологічного мовлення (І. Андреасян); контролюючу функцію вчителя в процесі навчання усної мови (Л. Шавернєва); контроль монологічного і діалогічного усного мовлення (І. Антонова); визначення рівня володіння іноземною продуктивною мовою (М. Аствацатрян, О. Башмакова); контроль базового рівня успішності (Л. Денісова, Н. Догондзе, Н. Єфремова, Е. Жукова, Н. Єлхуїна, О. Поляков, Є. Тен і ін.); контроль рівня сформованості в учнів комунікативних навичок (В. Натальїн, С. Натальїна, В. Парашук)³⁵³.

Останнім часом з'явилися докторські дисертації, присвячені окремим питанням методики забезпечення теоретичних та методичних засад професійно-орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти. Так, Л. Руденко уточнила компоненти комунікативної культури кваліфікованих фахівців сфери обслуговування та на основі їх аналізу – завдання та зміст їхньої професійно-комунікативної підготовки І. Богданова розробила систему науково-методичного забезпечення на базі модульного дидактичного процесу, підтриманого комп'ютерними засобами. Водночас, малодослідженими є проблеми формування теоретичних та методичних засад професійної іншомовної підготовки студентів майбутніх лікарів, не здійснено цілісне теоретико-методологічне обґрунтування професійно-орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх лікарів, не розроблена комплексна методика формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної підготовки фахівців медичного профілю у процесі підготовки іноземних та вітчизняних студентів в освітньому середовищі медичного університету. Пілішек С.О. зазначає, що під час викладання іноземної мови за професійним спрямуванням варто розглядати компонент навчання культури та роль культури через сформований світогляд студентів. Варто пам'ятати, що студентам як представникам своєї культури

³⁵² Kalashnik N., Lenha E. Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education, p. 237.

³⁵³ Kalashnik N. V. (2015). Formation of intercultural communicative competence in foreign students in higher medical educational institutions of Ukraine, 19 p.

притаманні цінності та стилі спілкування, на формування яких впливала низка інших факторів (склад сім'ї, життєвий досвід, освіта, світові події і т. ін.)³⁵⁴.

Особливості навчання медиків у США вивчали В. Артьоменко, Л. Ковальчук, Ю. Лянной, В. Марценюк, Л. Михайленко та ін. Контроль за процесом і результатами навчання іноземним мовам розкривається через критерії оцінки зв'язності усного монологічного мовлення (І. Андреасян); контролюючу функцію вчителя в процесі навчання усної мови (Л. Шавернєва); контроль монологічного і діалогічного усного мовлення (І. Антонова); визначення рівня володіння іноземною продуктивною мовою (М. Аствацатрян, О. Башмакова); контроль базового рівня успішності (Л. Денісова, Н. Догондзе, Н. Єфремова, Е. Жукова, Н. Єлукіна, О. Поляков, Є. Тен і ін.); контроль рівня сформованості в учнів комунікативних навичок (В. Натальїн, С. Натальїна, В. Паращук)³⁵⁵.

Усвідомлюючи актуальність означеної проблеми, дослідники (Ю. Гапон, З. Жовнірук, Г. Ісаєва, С. Мусейчук, С. Шеремет) пропонують різноманітні педагогічні технології формування професійного мовлення студентів.

Разом із тим, частина питань, важливих для методики формування професійного іншомовного спілкування майбутніх фахівців з вищою освітою залишається актуальною для майбутніх досліджень. Елективні курси навчальних дисциплін «Практика соціокультурної комунікації», «Практика професійної українськомовної комунікації», «Ефективна комунікація», «Публічне мовлення: як стати успішним спікером» та курси «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Українська мова як іноземна», які запроваджено у вищих навчальних закладах України, у тому числі медичних, не може задовольнити нагальні потреби суспільства у формуванні національної еліти, у підготовці фахівців, які вільно володіють іноземною мовою, уміло користуються нею в усіх сферах, особливо у професійній.

Для подолання наявних недоліків у мовній освіті є необхідність активізувати творчий пошук нових, більш ефективних технологій викладання дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Українська мова як іноземна» та елективних курсів «Практика соціокультурної комунікації», «Практика професійної українськомовної комунікації», «Ефективна комунікація» у вищій школі, адже майбутнім фахівцям з вищою освітою потрібна не тільки солідна професійна база знань, набутих у вищому навчальному закладі, але й обов'язкове володіння іноземними мовами у професійному аспекті. Інтегральними критеріями оцінки професійної підготовленості у більшості психолого-педагогічних праць є «готовність слухачів до професійної діяльності»³⁵⁶.

Проблему готовності досліджували і вчені-педагоги, і психологи. При цьому перші акцентують увагу на виявленні факторів і умов, дидактичних і виховних засобів, які забезпечують можливість цілеспрямовано керувати процесом становлення даної якості (К. Макогон, С. Радченко, О. Томас). Праці психологів в основному присвячені встановленню характеру зв'язків і залежностей між станом готовності та ефективністю діяльності особистості. Накопичений теоретичний та експериментальний матеріал щодо готовності особистості до різних видів діяльності дозволив сформулювати поняття готовності до різних видів діяльності дозволив сформулювати поняття готовності до праці, визначити його зміст, структуру, основні параметри й умови, що впливають на її динаміку і стійкість (В. Бондар, Р. Іващенко, Л. Кандибович, Я. Коломінський та ін.).

У працях згаданих науковців розглядаються концептуальні засади професійної освіти, але, як засвідчив аналіз існуючого наукового фонду, аспекти врахування теоретичних основ формування готовності майбутніх фахівців з вищою освітою до професійного іншомовного спілкування, їх специфіки, не набули належного відображення у науково-педагогічній

³⁵⁴ Калашнік Н. В., Логутіна Н. В. Професійно-орієнтована комунікативна підготовка майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти, с. 107.

³⁵⁵ Kalashnik N., Lenha E. Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education, p. 238.

³⁵⁶ Бугенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: підручник. 383 с.

літературі. Недостатня наукова та методична розробка означеної проблеми і нагальна потреба в теорії і практиці професійної освіти зумовили вибір теми нашого дослідження: «Формування готовності до іншомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності майбутніх фахівців з вищою освітою».

Загальнопрофесійна іншомовна комунікативна підготовка майбутніх фахівців з вищою освітою, зокрема медиків, є складовою професійної підготовки, і її фундаменталізація здійснюється в трьох основних напрямках: інформаційному, діяльнісному та особистісному й об'єднує всі структурні та функціональні компоненти педагогічної системи: цілі, зміст, процес, методи, прийоми, технології, форми, особистісні якості, результат. Кореляція глобальних, ступеневих і локальних цілей професійної та загальнопрофесійної підготовки майбутнього фахівця з вищою освітою, зокрема медика, та вимог сьогодення відбувається на основі компетентнісного підходу «вихідна (початкова) навченість → можливості → здібності → готовність → компетентність → практична самостійна діяльність».

Компетентнісний підхід є основою забезпечення цілей, змісту і якості професійної підготовки, розглядає професійну компетентність як цілісну, динамічну властивість особистості, що відображає її ціннісне ставлення до фундаментальних і професійних дисциплін, здатність до їх вивчення і готовність застосовувати свої знання, уміння й навички у майбутній професійній діяльності.

Інформаційний підхід передбачає формування здатності орієнтуватися в освітньому просторі, оперувати інформацією на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) відповідно до потреб ринку для ефективного виконання професійних обов'язків³⁵⁷.

Очевидним є те, що будь-які зміни, що відбуваються у вищій школі повинні впливати на основний показник вузу – якість підготовки спеціаліста, розуміння якого включає не тільки професійні знання, але характер і рівень навчання в цілому, культуру, навички професійної діяльності, здібність самостійно знайти вирішення проблеми та ін.

Готовність до професійного спілкування в іншомовному середовищі включає три взаємозалежних і взаємопов'язаних компоненти:

- мотиваційний (сукупність мотивів, якими керуються комуніканти, ставлення до професійного іншомовного спілкування і спрямованість особистості на взаємодію);
- операційний (професійна комунікативна мовленнєва компетентність);
- нормативно-рефлексивний (здатність до нормативної регуляції комунікантами своїх дій і до оцінювання своєї комунікативної поведінки).

На основі виділених критеріїв визначено три рівні сформованості готовності до професійного спілкування в іншомовному середовищі – елементарний, середній, високий³⁵⁸.

У сучасних умовах одним із пріоритетних аспектів освітньої політики нашої країни є забезпечення якості освіти, її відповідність соціально-професійним вимогам і особистісним очікуванням споживачів освітніх послуг. Якість підготовки фахівців визначається відповідністю знань, умінь, навичок, здобутих у навчальному закладі, сформованістю професійно необхідних особистісних якостей. Цими питаннями опікується стандартизація фахової вищої освіти, яка визначає встановлення нормативних вимог кваліфікаційних стандартів до освітніх результатів (компетентностей) випускників закладів вищої освіти, забезпечує перманентне зіставлення навчальних досягнень студентів із цілями їхньої компетентісно-орієнтованої підготовки задля її корекції, забезпечує досягнення належних рівнів якості професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти засобами інноваційності змісту та технологій навчання і сприяє конвертованості рівнів професійної освіти всередині держави та за її межами³⁵⁹.

³⁵⁷ Kalashnik N., Lenha E. Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education, p. 238.

³⁵⁸ Kalashnik N. V. (2015). Formation of intercultural communicative competence in foreign students in higher medical educational institutions of Ukraine. 19 p.

³⁵⁹ Kalensky A., Pashchenko T., Mosya I., Vanina N., Kalashnik N. Evaluation of quality of training of specialists in colleges: theory, practice, prospects, p. 36-37.

Висновки. Таким чином, якість професійної підготовки майбутніх фахівців з вищою освітою розглядається як глибоке засвоєння спеціально відібраного, структурованого теоретичного матеріалу з основ спеціальності для набуття студентами професійних умінь і навичок та формування необхідних особистісних професійних якостей у ході спеціально організованого, професійно спрямованого навчального процесу. Це створює передумови для реалізації особистісного потенціалу студентів за будь-яких обставин та в будь-який час³⁶⁰.

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню і оновленню інтелектуального генофонду України – ось та мета, яку маємо поставити перед собою, адже якість освітніх послуг – це комплекс характеристик професійної свідомості, що зумовлює досвідченого спеціаліста успішно виконувати професійну діяльність в узгодженні з вимогами сучасних економічних процесів.

Проведене дослідження дало можливість з'ясувати та визначити теоретичні основи формування готовності до іншомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності майбутніх фахівців з вищою освітою, і зробити висновок про те, що іншомовна професійно-орієнтована комунікативна компетентність розглядається сьогодні як лінгвістично організована система мовлення, яка використовується представниками певної галузі для спілкування в ситуаціях, які безпосередньо пов'язані із суто професійними (навчально-, науково-виробничими, виробничими, науковими) аспектами трудової діяльності, категоріями якого є: ситуація, роль, позиція, спільність, вид і сфера комунікації.

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: підручник. – К.: КНЕУ, 2004. – 383 с.
2. Калашнік Н. В. Формування міжкультурної комунікативної компетентності у іноземних студентів у вищих медичних навчальних закладах України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Умань, 2015. – 20 с.
3. Калашнік Н. В., Логутіна Н. В. Професійно-орієнтована комунікативна підготовка майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти. / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // 36. наук. пр. – Випуск 54. – Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. – С. 105-109.
4. Kalashnik N. V. (2015). Formation of intercultural communicative competence in foreign students in higher medical educational institutions of Ukraine: author's ref. dis. for science. degree of Cand. ped. Science: special. 13.00.07 "Theory and methods of education". Uman, 2015. – 20 p.
5. Kalashnik, N., Adamovych, A., Shastko, I., Podlevska, N., & Shvets, N. (2021). Theoretical and methodological fundamentals of foreign language professional and communicative interaction in professional activity of future specialists with higher education. // Modern information technologies and innovations of methods of studying and preparation specialists: methodology, theory, information, problems. / Issue: 61, – Kiev – Vinnitsya, 2021, p. 38-45. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-61-38-45>.
6. Kalashnik N., Lenha E. Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education / Modern management: theories, concepts, implementation. // Monograph. Editors: Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021, p. 236-239.
7. Kalashnik N. V., Logutina N.V. Professional-oriented communicative training of future doctors in medical higher education institutions. // Modern information technologies and innovations of methods of studying and preparation specialists: methodology, theory, information, problems. / Issue: 54, – Kiev – Vinnitsya, –2019. – P. 105-109.
8. Kalensky A., Pashchenko T., Mosya I., Vanina N., Kalashnik N. Evaluation of quality of training of specialists in colleges: theory, practice, prospects. // *Professional Pedagogics*, 2 (21), 2020, 35-43. / <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2020.21.35-43>.

³⁶⁰ Там само, с. 37.